

tan dođan

EDÝTÝM-ÖĐRETÝM ÜZERÝNE BÝR DENEME

Ýçinde bulunduđumuz yüzyýla büyük beklentilerle girmemizin ana nedeni, mutlu insanlýk ölküsüne ulařma isteđini içimizde tađý gelecekte umudu kalmayan bireyler, topluluklar, toplumlar ve uluslar olarak yařam sürseydik, deđil yarýnlarý, bugünü bile yařayamazdýk .

Türünü sürdürmenin ötesine geçen; düpünme gücüyle dođasýný ve dođayý deđiptirebilen; yeryuvara ve yařama anlam katırdiren olarak sýnýrlý, günü kurtarýcý ve çýkarýcý bir anlayýpla yařamak, insana yarabýr bir yařam sayýlamaz.

Çýkar, kişisel ya da günsel olduđu sürece çatýpmalarý, savaplarý ve zamansýz ölümleri oluřturmaktadır: Tarih buna tanýktýr. Çýkar yeryuvarýn, insanlýđýn geleceđine yönelik bir çýkar anlayýpý, hem barýpçýl bir evren yaratmayý sađlar, hem de çađdař bir yařam

Dođanýn deđiřimini sađlarken bozan insan, daha da ileri gidip, kendi insan dođasýný da bozmuřtur. Kirlilik olgusu, salt dýp dođ deđil, insan yapýmýzý belirleyen, kibiliđimizi biçimlendiren iç dođamýzda da yer almýp/almaktadır...

21. yüzyýla ulařan insan, daha çađdař, daha iyi, daha güzel, daha dođru bir yařamý sürdürmeyi düpünmek yerine, gerici, tutucu, özce, çađdýpý bir yolculuđa sürüklemektedir insanlýđý. Bunda en önemli öde yetersiz bilinçtir.

Çözüm arayýplarýnýn týkandýđý yerde, hep kurtarýcý olgu olarak eđitim-öđretim çýkartýlýr karřýmýza. Oysa, eđitim-öđretim iki sözcük olarak adlandırılmakla/anmakla ;insanca bir yařama ulařýlamaz. Unutulmamalıdır: Deđerlerin içi bořaltýldýđýnda, gerici kalýr. Sorulmalıdır: Nasýl bir eđitim-öđretim?

Eđitimin dođum-ölüm arasýný, öđretimine okul yýllarýný, zamansal olarak içerdini, bilmek yetmez. Niteliksel olarak söz konusu irdelemek kaçýnýlmazdır.

Yeryüzünde yer alan her ulusun, yüzyýllarýn imbiđinden süzülen, kendine özgü deđerler dizgesi oluřmuřtur. Bu oluřumda yöne ekin yapýlarý, tutumsal durumlar, cođrafyaya dayalı konumlar benzeri olgular belirleyicidir. Her ulus, kendi eđitim-öđretim ortamýnı yařarken, kendi deđerler dizgesinin kopullarýný da yařar.

Ýlerici, çađdař, yaratýcý; kendini gerçekteşiren, bilimsellikten yana olan, eleřtirci, sorgulayýcý bireyler, ancak çađcýl demokrasi oluřabilir. Çađcýl demokrasilerde her birey, ülkenin olanaklarýndan yararlanarak, öteki bireylerle eđit olarak yařamakta; bilgi, beceri, nitelik konumuna göre geleceđini sađlayabilmekte, tüzel olarak da, eđitlikçi bir ortamda yařam sürebilmektedir.

Kopullar böyle olunca,bilimsel bilgiyle ve eleřtirel düpünmeyle bilinçlenen çocuklar ve gençler, geleceđin yöneticileri olarak adýna, nitelikli donanıma ulařacaklarýndan, mutlu insanlýk için büyük bir yol alýnmýp olacaktýr.

Eđitim-öđretim dizgeleri, ulusal özellikleri/özgünlükleri içermekle birlikte, evrensel deđerlere de yer vermelidir. Bu deđerler, güzelduyu(estetik)törebilim(etik/ahlak) ve esemenin (mantýđýn) yaný sýra, demokrasi yönetiminin çađdař kurumlarýnýn iþleyiþini bilgisine varabilmelidir. Eþdeyiþle, bilgi çađý, bilgi toplumlarýyla, o da, bilinçli bireylerle oluřabilir.

Her ulus, yeryuvarýn dođasal, insanýn törebilimsel kirliliđinin tanýklýđýný izlememekle kalmayıp, insanýn özünde gizilgüç olarak güzellik olgusunun dýba çýkması ve yayılması için uđrař verse, bu dođrultuda bir eđitim-öđretim anlayýpýný benimseyebilse; çýkarlar yerine, kalýcý büyük çaplı çýkarlarý, eþdeyiþle, evrensel birliktelikle yönelim/katýlým ve yařam adýna azýmsanamayacak yolu almýp olur.

Üzerinde yařadýđýmýz yeryuvar hiç kimsenindir ya da herkesindir. Bir ulusun varsýllýđý(zenginliđi), temizliđi, çađdařlýđý ya da yoksulluđu, kirliliđi, çađdýpýlýđý, salt o uluslarý deđil, tüm insanlýđý bađlamaktadır.

Pimdilerde bir kavram gündeme yerleřtirildi: Küreselleřme. Söz konusu kavramdan çýkartýlması gereken anlamlar bunlar olma uluslar kardeřtir; insanlar ten, dil, din konumlarına bakýlmaksýzýn eþittir; yeryuvarda oluřan her sorun herkesindir, üretilenlerin kazanýmlarýn uygun paylařýmý kaçýnýlmazdır, yiyecek, barýnma, sađlýk, eđitim-öđretim, iþ, dolabým benzeri olanaklarýndan yararlanılması gerekir...

Yeryuvarda yaþayan insanlarý ve uluslarý Kuzeyliler Güneyliler, Varsýllar-Yoksullar, Hristiyanlar-Müslümanlar, Gelipmipler-Gelipememipler, Çaðdaþlar-Ýlkeller benzeri ayrımcý bir tavýrla bölmeye kalkýpmak, anlaþýlmasý istenen, dile getirilen küreselle bambaþka bir içerik taþýmaktadır.

Uluslarýn evrensel eðitim-öðretim anlayýþý, tam da bu baðlamda iþlevselleþmelidir. Yapýlmasý gereken , bilinçlenme eðitimi-öð sunmaktır. Bu eðitim-öðretimin içeriðini (ki, oldukça yalýn, insansal, açık-seçik ve ussal bir baðlam ve olgu olarak) yeryuvar hepimizindir ve insanlar kardeþtir anlayýþý oluþturmalıdır.

Umudun yitirildiði yerde insanca bir yaþam olamaz. Evrensel bir anlayýþla oluþturulacak ve yaþama geçirilecek bir eðitim-öðretim baþka bir çýkýþýn olacađý da þimdilerde görülememekte. Ne var ki, bu anlayýþýn oluþması, tüm uluslarýn ortak bir antlaþması saðlanamayabilir. Bu gerçek, uluslarýn bilinç süreçlerini baþlatmamasý ve yoðunlaþtırmamasý anlamýna gelmez. Her iki bilinç süreci de iþlemezse, geriye, ne yazýk/acý ki, bireysel bilinçlenme, sonrasında da bilinçlendirme çabası kalýyor.

Sonuçta, iki seçenektten birini seçmekle karpý karpýyayız: Ya mutlu insanlýk için evrensel deðerleri içerir bir eðitim-öðretim dizisi uygulanmak ya da kýsa zaman dilimli, ileriye görmekten uzak, gündelik bakýþa yönelik/günü kurtarýcý, yazgýcý bir anlayýþla nite insanlar yetiþtirmek. Seçim biz insanlara kaldýđına göre, gelecekte söz açmak ya da açmamak da bizlere kalmakta. Yoksa...

=====